

Oponentský posudek vedoucího práce Terezy Mléčkové, **Architekt Zdeněk Kuna. Vybrané realizace a projekty šedesátých a sedmdesátých let**, FFUK Praha 2015.

Tereza Mléčková si vybrala dílo architekta, který byl od konce padesátých let důležitý v prostoru české architektury a který realizoval řadu staveb, z nichž některé není vůbec možné pominout. Jak píše autorka, vzhledem k tomu, že doposud neexistuje žádná speciální práce o Kunovi, je její diplomová práce pokusem nastínit hlavní teze jeho tvorby. Rozumně si vybrala několik staveb z šedesátých a sedmdesátých let, aniž by nechala stranou i některé stavby předcházející (zvláště pozoruhodný internát v Mostě). Ve své práci klade důraz na empirický výzkum a na umělecká kritéria Kunovy tvorby. Chce se vyhnout politickému diskursu, ale to asi není úplně možné, neboť zadání a možnosti některých staveb souvisely s postavením architekta v rámci architektonických institucí v Československu. Například je otázkou, kolik architektů mělo možnosti získávat kvalitní materiál ze západního zahraničí, jako tomu bylo u Kuny v případě italského dodavatele.

Autorka velice dobře situuje Kunovy stavby do kontextu české moderní architektury, ale důsledně také do souvislostí světové architektury. Tato kontextualizace je důsledná a široká a čtenář tak dostává plastický obraz o roli architektury Zdeňka Kuny v obecnějších souvislostech architektonické tvorby. Ukazuje se, že to byla architektura aktuální a současná v dobrém slova smyslu. Autorka zdůrazňuje Kunův význam v kategorii výškových staveb, což bylo část architektury vlastně od první republiky v Československu nerealizovaná.

Autorka se zabývá šesti příklady staveb Kuny, budovami Strojimportu, Motokovu, východní tribunou Strahovského stadionu, československým zastupitelským úřadem v Miláně, budovou Omnipolu v Praze a horským hotelem Horal v Krkonoších. Každá z těchto studií má v práci částečně standardizovanou strukturu, místní kontext, popis budovy, inspirační zdroje a současný stav, a nakonec interiéry. Tato struktura je doplněna nesystematicky podkapitolami, zabývajícími se jistou specifikou dané stavby (např. otázka jak stavět horské hotely v horách, zde míněno v Krkonoších). Jako schéma působí vždy na konci medailónů ke konkrétní stavbě citát od Otakara Nového, který takto glosuje takřka celou produkci Kuny, vybranou Mléčkovou.

Autorka dle mého soudu citlivě chápe emotivní výraz Kunovy architektury, když píše k rekonstrukci fasády Strojimportu, že se prý stala „půvabně hravou“

na místo patetické (s. 27). Autorka se táže, zda bychom se budovy tohoto období neměli naučit vnímat bez uměle dosazených významů, jakým právě patetičnost je. Patetičnost je zde nejspíše myšlena ve smyslu nabubřelosti, hmotové aroganci. Ostatně takto byl označován bohužel dnes již zbořený hotel Praha, a byla to právě tato „patetičnost“, která při jednom semináři byla největším tahákem pro studenty dějin umění, pro něž byla normalizační procovská architektura, ovšem rozhodně ne špatná, a zvláště design interiérů, doslova zjevením.

Co je nejspíše podle mého soudu dnes nejspornější nejen u Kuny, ale možná i u Pragera a nevím, zda u někoho z dalších prominentních architektů normalizace, není ani tak sám architektonický jazyk, který je více méně aktuální a soudobý se světovou architekturou, ale především zjevný egocentrismus, prosazování staveb na vizuálně nejatraktivnější místa s brutální bezohledností. Platilo to i o návrhu Ferrometu, který měl být hlavní pražskou dominantou a měl se stát protějškem pražského hradu. Jazyk architektury je kvalitní a srovnatelný se světem: umístění jsou mnohdy velmi sporná. Zdá se mi, že tato neúcta k okolí, která vypovídá o sebevědomí, a někdy i aroganci architektů, je zjevná zejména u velkých monstrózních projektů. Tam kde Kuna pracoval s historickým kontextem takříkajíc tělo na tělo, jako v Praze nebo Miláně, dosáhl dle mého soudu mnohem zdařilejších výsledků. Za nejlepší v tomto směru lze považovat budovu Omnipolu v Nekázance v Praze.

Asi nejméně šťastnou je Kunova realizace hotelu Horal ve Špindlerově Mlýně. Diplomatically to naznačuje autorka: oceňuji na tomto místě její kriticismus, jakkoliv vím, že to není jednoduché, píšeme-li práci o žijícím autorovi. Hotel Horal má některé příbuzné rysy s podobně do svahu koncipovaným bývalým hotelem Praha, ovšem zdá se mi, že architektura hotelu Praha z počátku sedmdesátých let je ucelenějším v architektonickém názoru, je komplexním vyjádřením organické architektury. Horal má těžkopádnější hmoty, které trochu připomínají rovněž pozdější Hotel Pyramida v Praze manželů Cajthamlových (1980 - 1987), dnes hotel síť OREA HOTELS.

Na závěr shrnutí: Tereza napsala práci velmi dobrou, s bohatou znalostí tvorby samotného Kuny, ale i kontextuální architektury, dokázala ocenit a vyhodnotit kvalitu staveb, pohybující se na pomezí skulpturálního pojetí architektury a umírněného brutalismu, a připravila si tak půdu pro (snad) monografické zpracování díla architekta, jehož realizace patří k nepřehlédnutelným

v souvislostech české kultury druhé půle dvacátého století. Práci plně doporučuji k obhajobě.

V Praze 26.8. 2015

Prof.Vojtěch Lahoda